

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

16.8.2013

Asia: LAUSUNTO LUONNOKSISTA ASETUKSIKSI NEWCASTLEN TAUDIN VASTUSTAMISESTA SEKÄ VIESTI-, NÄYTTELY- JA KORISTEKYYHKYEN ROKOTTAMISESTA NEWCASTLEN TAUTIA VASTAAN

Viite: Lausuntopyyntö 4.6.2013; 1238/14/2013

Pyydettyinä lausuntonaan Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Lainsäädännön tavoitteena eläintautien ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa on voida tehokkaasti ja nopeasti ryhtyä toimenpiteisiin taudin torjumiseksi. Tämän vuoksi on tärkeätä, että lainsäädännössä on selvästi määritelty toimivallat, vastuut, mistä taudista on kyse ja mihin eläimiin torjuntatoimet voidaan kohdentaa. Normien on oltava niin selviä, että taudinpurkauksessa ei kulu turhaan aikaa toimivallan, kohteena olevien eläinten tai taudin määrittelyyn. Nyt lausunnolla olevissa luonnoksissa on puutteita muun muassa edellä mainituissa asioissa. Eläinlääkäriliitto toivoo, että asetusluonnokset valmisteltaisiin huolellisemmin. Liitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksista jo valmistelun tässä vaiheessa.

Asetusluonnos Newcastlelen taudin vastustamisesta on puutteellinen. Siitä puuttuu Newcastlelen taudin määritelmä. Lisäksi siihen tulisi joko kirjoittaa mitä asetusluonnos koskee, selvittää mihin eläimiin sitä sovelletaan tai siihen tulisi lisätä viittaukset asianmukaisiin asetuksiin. Tällaisenaan asetusluonnos jää vajavaiseksi ja sen soveltaminen vaatii turhaa työtä ja yksityiskohtien selvittämistä muusta lainsäädännöstä. Newcastlelen tautia on tavattu viime vuosina yleisimmin kyyhkyslakoista, joten on tärkeätä, että asetusluonnoksesta käy ilmi, että viranomainen on oikeutettu ja toimivaltainen tekemään torjuntatoimia myös niissä.

Newcastlelen taudin ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa on olennainen osa viesti-, näyttely- ja koristekyyhkyjen rokottamisella. Tässä asetusluonnoksessa ei kuitenkaan ole viittausta em. kyyhkyjen rokottamisasetukseen.

Luonnos viesti-, näyttely- ja koristekyyhkyjen rokottamisesta Newcastlelta tautia vastaan puolestaan on kovin pelkistetty ja Eläinlääkäriliitto esittääkin, että luonnokseen lisättäisiin enemmän selventävää tekstiä. Luonnoksesta puuttuu esimerkiksi yksityiskohtaiset määräykset kirjanpidosta, ilmoittamisesta sekä taudin ennalta ehkäisystä eläinkilpailuissa ja -näyttelyissä.

Yksityiskohtainen tarkastelu:

1. Newcastlelta taudin vastustaminen

Luonnoksesta puuttuu viittaus asetukseen, jossa määritellään Newcastlelta tauti sekä sen määrittelemisen helposti leviäväksi eläintaudiksi. Lisäksi luonnoksesta puuttuu asetuksen tarkoitus ja eläinlajit, joita asetusluonnos koskee. Eläintautilain 6 §:n määritelmässä kohdassa 4) siipikarjaan ei sisälly näyttely tai kilpakyhkyt vaan viittaus pitäisi ilmeisesti tehdä lemmikkieläinasetukseen (998/2003).

2 §:n ensimmäisessä momentissa määrätään kerättäväksi tiedot mm. munantuotannosta sekä rehun- ja vedenkulutuksesta. Tässä yhteydessä on tärkeää verrata tuotantoa ja kulutusta oireita edeltävään aikaan, jotta voidaan todeta muutoksen suuruus. Myös kuolleisuuden muutosta tulee seurata. Muutosten suuruudella voidaan tehdä päätös siitä, onko kyseessä eläintautilain mukainen virallinen eläintautiepäily.

2 §:n toisessa momentissa todetaan että näytteet on toimitettava Elintarviketurvallisuusviraston tutkittavaksi. Valvontaviranomaisen ja eläinten omistajan oikeusturvan varmistamiseksi tulee luonnokseen lisätä joko tutkimuksen kannalta oleelliset otettavat näytteet tai viittaus lainsäädäntöön, missä näytteistä säädetään.

9 §:ään liitto esittää lisättäväksi kohdan 4) seuraavasti:
”Yksikön henkilösisäänkäynnissä on tautisulku, jossa ulkojalkineet ja -vaatteet vaihdetaan sisällä tuotantoyksikössä käytettäviin suojavaatteisiin ja -jalkineisiin siten, että ulko- ja sisäjalkineiden jalanjäljet eivät kohtaa. Sisäänkäynnin yhteydessä tulee myös olla mahdollisuus käsien pesuun ja desinfiointiin.”

Eläinlääkäriliitto toteaa lisäksi, että edellä mainittu tautisulku tulisi olla kaikissa siipikarjayksiköissä henkilösisäänkäynnin yhteydessä.

Koska muu lainsäädäntö ei käsittele kyyhkyslakkoja ja häkkilintuja, tulisi asetusluonnokseen sisällyttää toimivalta ja toimenpiteet myös niissä tapahtuvalle taudin torjuntatoimille.

2. Viesti-, näyttely- ja koristekyyhkyjen rokottaminen

Kyyhkyjen pitopaikat ja mahdolliset rokottamiset olisi tehokkaammin saatava virkaeläinlääkärien tietoon. Rokotustodistusten tarkastaminen näyttelyissä tai kilpailuissa on yksi tapa selvittää eläintenpitoa ja rokottamisen yleisyyttä. Se, että eläinten pitäjille asetetaan erilaisia velvoitteita, ei edistä eläinten rokottamista. Tähän asti kyyhkyslakat ja eläinten omistajat tai haltijat on saatu selville taudinpurkausten yhteydessä. Tämä ei ole tavoiteltava tilanne. Nykyisessä maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä 33/EEO/95 on kirjattuna velvoitteita myös eläinkilpailuissa ja näyttelyissä tehtäville tarkastuksille. Nämä on liiton mielestä syytä säilyttää.

Asetusluonnoksessa viesti-, näyttely ja koristekyyhkyjen rokottamisesta on paljon passiiveja. Esim. 3 § todetaan, että kyyhky on merkittävä rokottamisen yhteydessä, mutta luonnoksesta ei käy ilmi, kuka on velvollinen tekemään em. toimenpiteen.

2 § Otsikko on harhaanjohtava. Otsikosta ”rokottamisvelvollisuus” saa sellaisen käsityksen, että eläimistä vastuussa oleva toimija on velvollinen rokottamaan eikä rokotuttamaan eläimet.

2) kohdassa todetaan, että eläimistä vastuussa olevan toimijan on huolehdittava, että kyyhkyjen rokottamisesta ilmoitetaan aluehallintovirastolle. Ilmoittamiseen tulisi luoda helppo tapa, sillä harrastelintujen pitäjät eivät tunne aluehallintovirastoja eivätkä niiden toimialueita. Toisena ja suositeltavana vaihtoehtona liitto pitää sitä, että rokotuksen antanut eläinlääkäri toimittaa rokotustiedot aluehallintovirastoon kuten nykyisin.

Asetusluonnokseen tulisi lisätä pykälä rokottamisesta. Siihen tulisi kirjata vaatimus siitä, että vain eläinlääkäri saa rokottaa linnun. Lisäksi tulisi todeta, että rokotetta ei saa luovuttaa linnun omistajan käytettäväksi. Tässäkin asetuksessa tulisi todeta selvästi, että rokottaminen on asia, jonka vain eläinlääkäri saa tehdä.

Lisäksi asetuseräluonnokseen tulisi lisätä määräyksiä näyttelystä ja kilpailuista. Eläintautilain 12 §:ssä on yleisiä määräyksiä eläinnäyttelyiden ja muiden vastaavien tilaisuuksien järjestämisestä, mutta ei määräyksiä lintujen tunnistamisesta ja rokotustodistusten tarkastuksesta. Voimassa olevassa lainsäädännössä näistä asioista määrätään, eikä liiton mielestä ole perusteltua jättää määräyksiä pois valmisteilla olevasta lainsäädännöstä. Eläinlääkäriliitto esittääkin, että voimassa olevan päätöksen kohta 4. ”kilpailut ja näyttelyt” lisätään lausunnolla olevaan asetukseen.

Rokotusten kustannuksista on myös syytä säätää. Vaikka kyse on helposti leviävän eläintaudin ennaltaehkäisystä, vastaa kustannuksista eläimen omistaja tai haltija. Lisäksi on syytä säätää kunnaneläinlääkäriin tarkastuskäynnistä kilpailu- tai näyttelypaikalle. Asetuseräluonnoksessa tulisi todeta kumpi kustannuksista vastaa järjestäjä vai valtio.

6 §:ään tulisi lisätä määräyksiä kirjanpidosta. On olennaista, että kirjanpidossa on maininta kyyhkyisten omistajasta sekä rokotettujen kyyhkyisten lukumäärästä sekä yksilötunnukset. Näin voidaan tarvittaessa tarkastaa onko omistajan kaikki linnut rokotettu.

Jotta aluehallintovirasto voi toimittaa vuosiyhteenvedon Elintarviketurvallisuusvirastolle tiedot toimialueensa rokotuksista, tulee eläimistä vastuussa olevalle toimijalle tai vaihtoehtoisesti eläinlääkärille myös määrätä yksityiskohtaisemmat vaatimukset ilmoittamisesta. Eläimistä vastuussa olevan toimijan tulee myös ilmoittaa rokotettujen lintujen määrä ja tunnistetiedot aluehallintovirastolle.

Asetuksen kumoamislauseessa tulisi viitata maa- ja metsätalousministeriön päätökseen 33/EEO/ muutoksineen.

Suomen Eläinlääkäriliitto ry:llä lausuu asiasta mielellään vielä valmistelun seuraavassa vaiheessa.

Kirsi Sario
puheenjohtaja

Marjatta Vehkaoja
toiminnanjohtaja